

کتاب مجمع جہان فی فضیلت سیمین و حال شہر زیبار

رسالہ غریب عالم عجیب آدمی قواعد صرف محتوی فوائد شکر بنی شل لیک

تصنيف بسيان نظامي جامعي خراساني في شرح الكافي مطبع الانبيا بمطبع السيد رستم

واقع بمسکن گنج ضلع کشمیر اور حسین بی وضع طبع شد

M.A. LIBRARY, A.M.U.

PE7357

Handwritten text in Urdu script, likely a library stamp or administrative note, located at the top of the page.

بسم الله الرحمن الرحيم

چیز و ان گشتن بہترین از کلام	زان سخن نازدن بہ نعت بہی محمدی
بعد حمد و نعت این نظم آمدہ در علم صرف	یا دکنی جان منی جادو جود
فعلیہا شد ثلاثی باعنی بی سخن	ہر یکی آید مجر ویا منہ اندر
سر ثلاثی مجر در اسد وزن مد نخست	گو فعل دوم فعل بہ و فعل
راوین فعل مضارع دان بھر جہر کا عین	و آرد دوم با فتح و کسر ثانی سوم
آخرین فعل مضارع ہم فعل متفعل است	باز فعل آخری افعال فعل علی

COLLECTED 1974-75

Handwritten text in Urdu script, likely a library stamp or administrative note, located at the bottom of the page.

Handwritten text in Urdu script, likely a library stamp or administrative note, located on the right side of the page.

[illegible][illegible]

گویند خونی بر جگر و فتنه را پس
 بر کی را یازده صیغه تحقیق است
 دو حکایت است از تهره بود و واحدش
 چهار یا دو خورده از آن غایب دگر
 مکن الف و تشبیه از غایب حاضر و حق
 با سحر و خالق و در احد و حیات
 نون اعرابی بود و مضاف بعد از او و یا
 جمع انشی را از اینها نون مفتوحه نشاء
 و آن را انشی مضارع و آن پیش تغییر
 جحدش از هم جایزه گویند هم ساز و در
 نفی تاکید و فعل مستقبل مکن

فتح بر اقبال آفرینات موصول تنظیم
چاره شرک است باقی خاصه خاصه
نون بود و غیر واحد و انشی متهم
جمع انشی از غیبی حرام تا باقی راجع
نیم جمع بر ازینها و او و نه الیاس
بعد از سینه زدن خود و نون عربی خیام
بعد از آن که سوره یا شکر زود که بخواند
ساکر بعد قبل این و آن خاصه و محمول
خبر همین کلیات است انفسی نماید بر تمام
دریختن با سکون با محنت در تمام
کو و راناضی و در ضربه باشد که اندام

نو جوانی بر حروف اتین ضمه را پس
 بر یکی را یازده صیغه تحقیق است
 دو حکایت از خبره بود و بر واحدش
 چهار را یا و نحو آن را به ان غایب و گر
 کن الف در تنه ان غایب حاضر حق
 یا می مد خوانی در واحد و حاضر
 نون عربی بود و مضاف بعد از او و یا
 مع انشی را ازینها نون مضافه است
 ان لافنی مضارع و ان میبدش تغیر
 حش زلم جازمه کونیم ساز و و را
 می تا گیرده و فعل مستقبل پس
 فتح بر اقبل خیرانت مجهول نظام
 چارشرک است باقی حاضر مضارع
 نون بود و غیر واحد زوانی مهم مقام
 جمع انشی از عیبه چارم تا باقی چارم
 غایب و نون یکی است و نون شریع
 بهم جمع نون را زینها و او مده الیام
 بعد بر سر نیزند خود نون عربی خام
 بعد از مکسور یا شد ز نو که نون فیم
 ساکن آمد قبل نون نون نون نون
 خبر چار کاشیات استغنی نماید بر انام
 و ریختن با سکون با حذف و تحیل لام
 کو و را مضارع و بر ضمه شد کالند نام

مانده توجع انشی با لم ولن برقرار
تو ن گیار ز پسین با لام گیار سخت
تو ن ثقیله بعد الف هر جا که گیسو خوان
ز و ضمیر واو و یاکر ضم و کسر قبل و
قبل ان در تنبیه در جمع انشی شد سکون
کسره در واحد مونث حاضر قبلش بود
بعد نون جمع انشی یک العا و فزون شود
شد خفیفه چون ثقیله یکنا بدیج الف
یکبار آرسی در اجوف واو و یا افتاد
اگر خواهی پس از تسکین آخ حذف کن
یک بعد از حذف اگر ساکن بجای ابتدا

نون اعرابی هر دومی پذیرد انقصام
آمده در فعل مستقبل بی تا کی کام
آمده مفتوح اند ما سومی در هر مقام
گم شود چون اعرابی رود از رسم تا
ضمیر جمع مذکر قبل آن باشد مدام
فتح قبلش در صیغ ماقی نحو الی الکلام
فصل در میان هر دو نون عین الکلام
امرو هم نمی اندرین دو چون مضارع و تکمیل
در مثل قولن یا یعن دارد ارقام
حرف آتین از مضارع حاضر می تمام
همزه و صلی می در رخ چو بند زدن نام

نویسند و در اصل هر دو زنند نه تنبیه است

[illegible]

ضمیمه بنده بخوان گشت مضارع می
صیغه هاست پنج باشد علم و آخر ذکر
بهر جمع نروانی بهتر نشیند و راو
این بود معروف حاضر و آخر غیر آن
بهمچنین پنج است لیکن جامی مثل آن نمی
افعال از ثلاثی مجرد فاعل است
بر دو و بر وزن مضارع می بود و از اسو
لیک بر اقبل آخر اسم فاعل کسر خوان
تاهی متحرک بهر یک بهر شی که کج
از پی جمع مذکر سالم اندر آخر ش
جمع بر دو قسم باشد جمع سالم آن گشت

ورنه مکتوب کرده این سخته اند هر امام
واحد از اشی بود بایا سی مده خصام
مرضا را راز و او دولان این کن انصاف
آده عین المضاع بمخوم دخول لام
صیغها لیش وان یضیع چون مضاع و ان
مفعولش بود دخول شین بی ظلم
جای حرف آیتین را بیوم ضموم هم شش
از مفعول آمدن فتحش علی طرف التمام
وان این ای یار بهتر نشین کن در تمام
دون این آیات از بهر شنی بی السلام
جمع تکسیرست و یک چون نوب و اولام

ضمیم برین نبره بخوان گزیده مضارع میم
صیغه هایش پنج باشد علم واحد ذکر
به جمع نروانشی بهتر نشیند در او
این بود معروف حاضر و آفرین آن
بهمچنین نخی است لیکن جای مشکلی نمی
افعال از ثلاثی مجرد فاعل است
بر دو و بر وزن مضارع می بود و از اسوثر
لیک بر ماقبل آخر اسم فاعل کسر خوان
تامی متحرک به یک بهرشی کج حق
از پی جمع مذکر سالم اندر آخر ش
جمع بر دو قسم باشد جمع سالم آن گشت

ورنه مکسر آمده این نبره اندر هر اسم
واحد از انشی بود بایستی مده خصام
مضارع را زو او و لولن کن انضام
آمده عین المضارع بنوم دخول لام
صیغه هایش دان بعینه چون مضارع و انش
مفعولش بود و مفعول ثمن بی ظم
جای حرف آتین را میوم ضموم حش
از نم مفعول آمد فتحش علی طرف التهام
و ان یس ی یایه بر نشیند کن و حرام
اون رین آچو انش بهرشی می السلام
جمع مکسر است و یک چون نوب و علم

[illegible]

[illegible]

درود و اقبال
 دینار است حقیقت باشد چنانکه گوشتش
 بافضل چیر که لازم شد
 بآفاق سکون عین باشد و لام است
 بر صفا فیض آورده است
 بهضم غایتی چون یاقوت
 بنیا علی را

هست بشکین این رکن بلفظ فلا و غما
 خیره گرد و آن ساکن ای خوش شرف
 یکا مده خود و جوار ادا م را گیر در
 همچو اضر بشرب جاب کبر هم قال الح
 باسی سکه بدل نموده یا الف مانع ضو
 همچنین در بعض جا بی اصل خود
 یاد و بر اموال تو متیقیر و آن
 کف با تا ریخ خوان منطوق نمیکند

حاشائے الطبع المذہب المدکہ درین ایام مینت فرجام رساله مفید تا مخطوط مرست
نام متضمن قواعد صرف حاوی فوائد شکر و تصنیف لطیف و البیض شیرین
قدوة المحققین عمدة المحدثین بهیایه نظامی و جامی حضرت سید الدین
الشیخ ابوبکر بن محمد

[illegible]

ف
19150142

CALL No. [۳۳۳] ACC. NO. ۷۳۵۷

AUTHOR مولانا محمد علی

TITLE مکتبہ

۳۳۳ 19150142 ۷۳۵۷

مولانا محمد علی

مکتبہ

Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY
ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over-due.

